

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	014.01 «Середня освіта. Українська мова і література»
Рік підготовки:	4
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

доктор філологічних наук, професор Пустовіт Валерія Юріївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

професор кафедри української філології та журналістики

посада

pust18@snu.edu.ua

електронна адреса

телефон

месенджер

326 ГК, за розкладом

консультації

Викладач практичних занять:

Токар Наталія Володимирівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

старший викладач кафедри української філології та журналістики

посада

toka18@snu.edu.ua

електронна адреса

телефон

месенджер

326 ГК, за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Дисципліна «Художня література для дітей» покликана ознайомити здобувачів вищої освіти із специфікою розвитку художньої літератури для дітей, її сутністю, основними ознаками, розкрити багатство української дитячої літератури в історичній обумовленості й художній цінності, зосередити увагу на специфіці образного мислення на різних етапах її розвитку; ознайомити студентів з основними творами, що входять в коло дитячого читання, функціями, жанрами; визначити особливості дитячої літератури; прослідкувати еволюцію розвитку літератури для дітей.

Результати навчання: Знати основні етапи розвитку дитячої літератури; тематику, проблематику, жанри творів для дітей; найбільш поширені жанри дитячого фольклору; особливості індивідуального стилю визначних письменників дитячої літератури; засоби творення образів та психологію дитячого сприйняття навколишнього світу.

Вміти визначати ідейно-художні особливості творів для дітей різних авторів аналізувати твори дитячої літератури за основними параметрами (тематика, проблематика, особливості сюжету та композиції); зіставляти твори української дитячої літератури з творами зарубіжних письменників; опрацьовувати літературознавчі розвідки з питань, що вивчаються, складати конспект, порівнювати різні погляди на певну проблему, висловлювати й аргументувати власну точку зору; писати відгук і рецензію на прочитаний твір.

Передумови до початку вивчення: Базові знання, отримані при вивченні дисципліни «Історія української літератури», «Вступ до літературознавства», що дозволяють виокремити базові знання для аналізу творів художньої літератури для дітей.

Мета курсу (набуті компетентності)

Унаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей, як:

1. ФК2. Здатність формувати гуманістичний світогляд учнів ЗСО, долучати їх засобами літератури до загальнолюдських і національних цінностей, розширювати культурно-пізнавальні інтереси, виховувати національно свідомих громадян України;
2. ФК12. Здатність аналізувати й інтерпретувати твори української, зарубіжної літератури й усної народної творчості, визначати їх специфіку й місце в літературному процесі.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Вступ. Художня література для дітей як важливий засіб навчання та виховання.	денна 2/0/2 заочна 0,25/0/0,5	Поняття дитяча література. Джерела літератури для дітей. Виникнення і розвиток літератури. Дитяча література як органічна частина художньої літератури. Її своєрідність і особливості. Функції дитячої літератури. Наукове дослідження і вивчення дитячої літератури. Проблеми теорії, критики та бібліографії.	Участь в обговоренні. Аналіз текстів.
2.	Літературна казка та її жанрово-стильові різновиди	денна 2/0/4 заочна 0,25/0/0,5	Художньо-стильові особливості казкового епосу. Роль казки у вихованні естетичних та пізнавальних смаків дітей. Педагогічний відбір казки. Сучасна казка. Методика роботи з літературною казкою. В.Сухомлинський про роль казки у вихованні дітей.	Участь в обговоренні. Аналіз текстів. Презентація.
3.	Основні тенденції розвитку літератури для дітей другої половини ХІХ – початку ХХ століття.	денна 2/0/4 заочна 0,25/0/0,5	Розкриття соціальних проблем у творах Панаса Мирного. Новаторство Б.Грінченка в галузі дитячої літератури. Психологізм оповідань М.Коцюбинського.	Участь в обговоренні. Аналіз текстів. Презентація.
4.	Новітня українська література для дітей ХХ ст.	денна 2/0/4 заочна 0,25/0/0,5	Реалістичні твори для дітей. Тема війни й дитинства. Світ природи в дитячій літературі. Аналіз творів М.Вінграновського, Є.Гуцала, Гр.Тютюнника тощо.	Участь в обговоренні. Аналіз текстів. Презентація.
5.	Художня література для дітей у персоналіях	денна 2/0/4 заочна 0,25/0/0,5	Твори В.Близнеця, А.Кащенко, В.Нестайко	Участь в обговоренні. Аналіз текстів. Презентація.
6.	Масова література в колі дитячого читання	денна 2/0/4 заочна 0,25/0/0,5	Різноманітність жанрів (детектив, фантастика і фентезі, пригодницька література. Аналіз творів А.Кокотюхи, М. та С. Дяченків, Г.Пагутяк, С.Процюка та ін..	Участь в обговоренні Аналіз текстів. Презентація.
7.	Специфіка моделювання гендерних стереотипів у літературі для дітей та юнацтва	денна 1/0/4 заочна 0,25/0/0,5	Література для дітей і гендер. Гендерне прочитання творів. Жіночі константи в прозі для дітей та юнацтва. Дискурс маскуліності, представлений у творах.	Участь в обговоренні Аналіз текстів. Презентація.
8.	Українська література на початку ХХІ століття: нові автори і знакові тексти. Образи дітей	денна 1/0/2 заочна 0,25/0/0,5	Основні тенденції розвитку літератури поч. ХХІ ст.. Жанрово-стильова своєрідність літератури. Знакові автори та їх тексти.	Участь в обговоренні Аналіз текстів. Презентація.

Рекомендована література

1. Богданець-Білоskalенко Н.І. Дитяча література. Біографії українських письменників II половини XIX – початку XXI століття: навчальний посібник. К., 2012. 91 с.
2. Бойцун І.Є. Дитяча література: навч. пос. Луганськ. 2011.
3. Качак Т. Українська література для дітей та юнацтва. 2016.
4. Качак Т. Б., Круль Л. М. Дитяча література. Івано-Франківськ. 2014.
5. Кизилова В. В. Художня специфіка української прози для дітей та юнацтва другої половини XX століття. Луганськ. 2013.
6. Кизилова В.В., В.Ф. Пушко. Дитяча українська література. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Луганськ, 2008.
7. Кизилова В. В. Українська література для дітей та юнацтва: новітній дискурс: навчально-методичний посібник для студ. Вищих навч. закл. Старобільськ. 2015.
8. Українські літературні казки: У 2 т. К. 2006.

Методичне забезпечення:

1. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Художня література для дітей» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.01 «Середня освіта. (Українська мова та література)» (Електронне видання) / Уклад.: Пустовіт В. Ю., Токар Н. В. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2021. – 17 с.
2. Методичні рекомендації до контрольної роботи з курсу «Художня література для дітей» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.01 «Середня освіта. (Українська мова та література)» (Електронне видання) / Уклад.: Пустовіт В. Ю., Токар Н. В. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2021. – 37 с.
3. Методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу «Художня література для дітей» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.01 «Середня освіта. (Українська мова та література)» (Електронне видання) / Уклад.: Пустовіт В. Ю., Токар Н. В. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2021. – 17 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач вищої освіти може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Літературознавчий аналіз текстів	30
Презентація	20
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність: Під час виконання практичних завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим. Результати навчання здобувачів оцінюються викладачем об'єктивно. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Завдання і заняття: Усі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно й оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. Через поважну причину (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни відпрацювання можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії: На заняття здобувачі приходять до аудиторії відповідно до розкладу та обов'язково дотримуються техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- коректно поводяться між собою;
- вільно висловлюють свої погляди;
- не заважають викладачеві проводити заняття;
- Не вживають їжу та жувальні гумки.

Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:

- не послуговуються зовнішніми джерелами інформації, які заборонено використовувати під час виконання роботи);
- не можуть розмовляти з іншими та порушувати режим тиші в аудиторії;
- мають право на отримання від викладача роз'яснень про причини отримання низької/незадовільної оцінки.